

ความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อหลักสูตรบัญชีบัณฑิต และคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี

Entrepreneurs' Needs for The Bachelor of Accountancy Program and Characteristics of Accountants Desired by Accounting and Auditing Firms

ณัฏฐกร กัญญาพงศ์*, รัชณี บินยาเซ็น*, จริยา รอดจันทร์*, ชลิต พลอินทร์หอม*

Nathaporn Gunnarapong*, Ratchanee Binyasen*, Jariya Rodjun*, Chalit polinhom*

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เขตพื้นที่บางพระ จังหวัดชลบุรี*

Faculty of Humanities and Social Sciences, Rajamangala University of Technology Tawan-Ok*

Email:nathaporn_gu@rmutto.ac.th*

Received: 01/08/2023, Revised: 15/09/2023, Accepted: 21/09/2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ สำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีจำนวน 30 บริษัท การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเฉพาะเจาะจง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพรรณนาด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ ใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย ความรอบรู้ในศาสตร์ทางการบัญชี ทางวิชาชีพ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทั่วไป ด้านพฤติกรรม องค์กร ด้านการตลาด การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ สถิติและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ด้านการสอบบัญชี ความรู้ด้านกฎหมายธุรกิจและภาษีอากร การวางระบบบัญชีและสารสนเทศทางการบัญชี คุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคม ความสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพบัญชี มีทัศนคติ ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถสื่อสารและใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพข้อมูลที่ได้จากการสำรวจไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการสำนักงานบัญชีคุณภาพ

คำสำคัญ : คุณสมบัติอันพึงประสงค์, ความรอบรู้ในศาสตร์ทางการบัญชี, ความรู้การจัดการทั่วไป

Abstract

The purpose of this research is to survey the characteristics of accountants that are desirable in accounting and auditing firms. The population and sample were 30 accounting and auditing firms. The sample selection was based on a specific method. Use questionnaires as a research tool. Preliminary data analysis about the sample using descriptive statistics with frequency distribution, percentage, mean, standard deviation. Testing data to meet objectives Use inferential statistics using multiple regression analysis.

The research results found that characteristics include knowledge in professional accounting and related sciences. Knowledge and understanding of general management, behavior, organization, marketing, international business management. Statistics and quantitative analysis Auditing Knowledge of business law and taxation Setting up accounting systems and accounting information, morality, ethics, responsibility for self, profession, and society. Ability to think, analyze, synthesize, and integrate professional accounting knowledge and experience. Have a creative attitude. Knowledge of modern technology Able to communicate and use technology effectively. the information obtained from the survey to improve the curriculum and teaching arrangements and to meet the needs of quality accounting office establishments.

Keyword: Desired qualifications, knowledge in accounting science, general management knowledge.

บทนำ

สำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ธุรกิจจัดทางการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นประโยชน์เชิงเศรษฐกิจแก่ผู้ใช้งบการเงินและผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานบัญชี เป็นส่วนสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานบัญชี หากพนักงานบัญชีมีความรู้ ความสามารถ ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดทำรายงานการเงิน และสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าได้ การให้บริการด้านการจัดทางการเงินที่มีคุณภาพ ผู้จัดทำรายงานการเงินสามารถให้คำแนะนำ หรือคำปรึกษากับลูกค้าได้ หรือสามารถตอบคำถามที่สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าได้ ส่งผลให้สำนักงานบัญชีประสบความสำเร็จในการเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดได้ นอกจากนี้ คุณภาพของงานบริการที่ทำให้กับลูกค้าจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาความได้เปรียบในการแข่งขัน ทั้งนี้รวมถึงสำนักงานสอบบัญชีด้วย เมื่อความคาดหวังของสำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีมีปัจจัยด้านคุณภาพของการจัดทำรายงานการเงินและคุณภาพของการให้บริการลูกค้า คุณลักษณะของบัณฑิตที่ต้องการจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกพนักงานเข้าร่วมปฏิบัติงานในสำนักงาน

ด้วยสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันการพัฒนาให้บัณฑิตก้าวทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่และทันต่อเหตุการณ์สถานการณ์บ้านเมือง ตระหนักถึงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กรในยุคปัจจุบัน สถาบันศึกษามีการปรับเปลี่ยนพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันกับสถานการณ์ การมุ่งเน้นการเรียนการสอน เชิงพัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ โดยการ Re-skill Up-skill และ New skill เพื่อตอบโจทย์ผู้ใช้บัณฑิตทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับที่สูงขึ้น พร้อมทั้งสร้างช่องทางการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน หน่วยงานของรัฐและสถานศึกษา รวมทั้งการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน เนื่องจากองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชนต่างก็พยายามที่จะแสวงหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่สามารถตอบสนองความพึงพอใจของผู้ประกอบการ เพราะนั่นหมายถึงบุคลากรที่สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันได้ และเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ ก็จะส่งผลให้องค์กรเจริญเติบโตตามแนวทางและแผนงานที่องค์กรได้วางไว้ แต่ในทำนองเดียวกันหากพนักงานไม่สามารถ

ดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ ก็จะส่งผลต่อการอยู่รอดและความก้าวหน้าขององค์กรด้วย เช่นเดียวกัน ดังนั้น การคัดเลือกพนักงานเข้าสู่องค์กรนั้นจะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบในกระบวนการสรรหาและคัดเลือกพนักงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มบัณฑิตที่พึงจะสำเร็จการศึกษา

การปลูกฝังทัศนคติ พฤติกรรม และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณาการอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้และสร้างภูมิคุ้มกันควบคู่กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเชิงบวกและสร้างสรรค์ พร้อมทั้งหาแนวทางวิธีการปกป้องคุ้มครองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาเร่งพัฒนาบทบาทและภารกิจของหน่วยงานด้านความปลอดภัยที่มีอยู่ในทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้ดำเนินการอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ค้นพบพรสวรรค์ ความสนใจ ความถนัดในอาชีพของตนเอง ด้วยการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ทั้งในห้องเรียน สถานประกอบการ รวมทั้งการเรียนรู้ ผ่านแพลตฟอร์มและห้องดิจิทัลให้คำปรึกษาแนะนำพัฒนาและบูรณาการกระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน เพื่อสร้างความรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างตรรกะความคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลให้นักเรียนไทยสามารถแข่งขันได้กับนานาชาติพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมให้มีความทันสมัย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น และการเสริมสร้างวิถีชีวิตของความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

ดังนั้น การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณสมบัติตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ เป็นภารกิจหลักของสถาบันการศึกษา เพื่อให้บัณฑิตสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติในอนาคต ตลอดจนการมุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นคนดีมีน้ำใจ กล้าคิด กล้าทำ มีทักษะในการเป็นผู้นำ สามารถที่จะคิดวิเคราะห์พินิจพิจารณาในการแสวงหาหนทางในการดำเนินชีวิตเพื่อประกอบวิชาชีพ และยึดมั่นในความถูกต้อง การขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนาหลักสูตรตามกรอบการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา มีการบูรณาการวิชาสามัญและวิชาชีพในชุดวิชาชีพเดียวกัน เชื่อมโยงการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบและระบบทวิภาคี รวมทั้งการจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง เพื่อสะสมหน่วยการเรียนรู้ โดยร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาอย่างเข้มข้นเพื่อการมีงานทำและยกระดับสมรรถนะสถานศึกษาเพื่อขับเคลื่อนความเป็นเลิศทางวิชาชีพ โดยความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถานประกอบการในการผลิตบัณฑิตที่ตอบโจทย์สำนักงานบัญชี สำนักงานสอบบัญชีและผู้ประกอบการ

วัตถุประสงค์

เพื่อสำรวจคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี

ขอบเขตของปัญหา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เนื้อหาที่ศึกษามุ่งศึกษาเชิงสำรวจเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี
2. ขอบเขตของประชากร กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ สำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีจำนวน 30 บริษัท ซึ่งการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเฉพาะเจาะจง

3. ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ สำนักงานบัญชีและสำนักงานบัญชีที่มีสถานประกอบการกระจายอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร นครนายก พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี ปราจีนบุรี จันทบุรี และชลบุรี

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลตั้งแต่ เดือน พฤษภาคม 2566 ถึงเดือน กรกฎาคม 2566

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมเชิงอธิบาย โดยเน้นผลการทดสอบจากการวิจัยเชิงปริมาณตามด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ลักษณะ google form และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกถึงโครงสร้าง โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เพื่อสำรวจเกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของนักบัญชี (บัณฑิต) ที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ สำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีที่มีสถานประกอบการกระจายอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร นครนายก พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี ปราจีนบุรี จันทบุรี และชลบุรี จำนวน 30 บริษัท การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเฉพาะเจาะจงและการสมัครใจ (voluntary)

เครื่องมือใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (google form) โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของสถานประกอบการสำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี

ส่วนที่ 2 คุณสมบัติของนักบัญชีที่สถานประกอบการสำนักงานบัญชีต้องการ (อ้างอิง เจนจิรา ชันแก้ว)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทาง email ให้กับสำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีตามรายชื่อที่ได้รับคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงและการสมัครใจ (voluntary) โดยตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพรรณนา (Description Statistics) ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ

2. การทดสอบข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุ เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือตัวแทนจากสำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีจำนวน 12 ท่าน จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, 2550) และการสมัครใจ (voluntary) ซึ่งวิธีนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Schmit & stuyck (2002)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) โดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะตามความเป็นจริงในทุกมิติและข้อมูลด้านความเห็นในส่วนของการต้องการความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อหลักสูตรบัญชีบัณฑิต และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี ในประเด็นคำถามที่ผู้วิจัยได้ใช้การกำหนดหัวข้อสำหรับการสอบถามกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญไว้และสามารถขยายผลเจาะลึกได้

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) (สุรางค์ จันทวานิช, 2554) ของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมด อิงหลัก ทฤษฎีการอธิบาย พรรณนาถึงวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเพื่อความชัดเจนและถูกต้องตรงตามความเป็นจริง (descriptive explanatory theory)

สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีจำนวน 30 บริษัท พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 41-50 ปี การศึกษาระดับปริญญาโท มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ มากกว่า 9 ปี มีจำนวนพนักงานบัญชีและสำนักงานบัญชี มากกว่า 5 คน และส่วนใหญ่ใช้โปรแกรม Express

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสำรวจคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี ได้ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านความรู้ พบว่า นักบัญชีที่พึงประสงค์ควรมีความรู้ในศาสตร์ทางการบัญชี ทางวิชาชีพ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทั่วไป ด้านพฤติกรรม องค์กร และการตลาด การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ และสถิติ ความรู้ด้านการสอบบัญชี ความรู้ด้านกฎหมายธุรกิจและภาษีอากรและการวางระบบบัญชีและสารสนเทศทางการบัญชีอยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบตนเอง วิชาชีพ และสังคม พบว่า ทักษะหรือความชำนาญในการจัดการตนเอง การพัฒนา การสร้างสรรค์ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตัวเอง มีความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ และการมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานอย่างหนักแน่นอยู่ในระดับมาก
3. คุณลักษณะด้านความสามารถคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์ พบว่า การบูรณาการความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพบัญชีอย่างเป็นระบบมีความสามารถในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจ และจัดการลดความเสี่ยงเหล่านั้นได้ สามารถวัด/คำนวณมูลค่าสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ ค่าใช้จ่าย อย่างถูกต้อง มีความเข้าใจและความสามารถในการวิเคราะห์งบการเงินได้อยู่ในระดับมาก
4. คุณลักษณะด้านมีทัศนคติ ความคิดสร้างสรรค์ พัฒนา พบว่า มีความต้องการพนักงานที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีความใส่ใจและสามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ ทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สามารถนำเสนอ

พูดคุย รายงาน และปกป้องมุมมองของตนอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนและพูดทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการอยู่ในระดับมาก

5. คุณลักษณะด้านความรู้ทางเทคโนโลยี พบว่า การที่พนักงานเฝ้าหาความรู้ทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถสื่อสารและใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความชำนาญด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การใช้โปรแกรม Microsoft office , Word , Excel , และการสืบค้นทาง Internet อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมดเห็นด้วยกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์สามารถสรุปได้ดังนี้

1) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF) เป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ความรู้ (2) ทักษะด้านปัญญา ทักษะด้านดิจิทัล การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะด้านการปฏิบัติ (3) จริยธรรม และ (4) ลักษณะบุคคล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

ความรู้ พบว่า ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจทฤษฎีพื้นฐานของศาสตร์อื่นที่ทันต่อการการเปลี่ยนแปลงของสังคม ใฝ่รู้ ใฝ่ค้นจนเข้าใจ และสนใจในการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ ความสามารถ และเพิ่มความชำนาญอย่างต่อเนื่อง และสามารถบูรณาการความรู้ในศาสตร์ที่เรียนและศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องกันได้

ทักษะด้านปัญญา พบว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหา และแก้ไขเพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม มีทักษะความคิดในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างมีเหตุผล บูรณาการความรู้ เพื่อสร้างทักษะสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

ทักษะด้านดิจิทัล การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า การมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน การที่พนักงานมีความสามารถใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์และสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มานำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีความรอบรู้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการพูด การเขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หรือภาษาอื่นๆ สามารถวิเคราะห์ จำแนก และตีความข้อมูลดิจิทัลเพื่อช่วยในการตัดสินใจได้

ทักษะด้านการปฏิบัติ พบว่า หากผู้ปฏิบัติงานสามารถวิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งการประยุกต์ความรู้ทักษะและการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา สามารถปฏิบัติงานโดยการบูรณาการความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและสามารถนำความรู้ไปใช้งานได้จริง

ทักษะด้านจริยธรรม พบว่า การตระหนักในคุณค่าของตัวเอง คุณธรรม จริยธรรม เสียสละและมีความซื่อสัตย์ ยึดมั่นในความถูกต้อง มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยคุณธรรมและจริยธรรม เคารพในระเบียบและกฎเกณฑ์ขององค์กรและสังคม

ทักษะด้านลักษณะบุคคล พบว่า การที่บัณฑิตสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และมีความอดทนอดกลั้น วางตัวและแสดงความคิดเห็นได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และตระหนักในสิทธิ หน้าที่ของตนเองและสังคม

2) ความต้องการตามคุณสมบัติที่มีคุณลักษณะในด้านวิชาชีพ ดังนี้ (1) ด้านความรู้ทั่วไป (2) ด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางด้านบัญชี (3) ด้านความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (4) ด้านความรู้ทางการเงิน (5) ด้านความรู้ทางการบัญชีบริหาร (6) ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี (7) ด้านความรู้ทางการตรวจสอบภายใน (8) ด้านการใช้สถิติบัญชี (9) ด้านทักษะเกี่ยวมนุษยสัมพันธ์ (10) ด้านทักษะในการติดต่อสื่อสาร (11) ด้านทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (12) ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพเกี่ยวกับความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน การรักษาระเบียบวินัย การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีความสามัคคี และ (13) จรรยาบรรณในวิชาชีพเกี่ยวกับความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต มีความซื่อสัตย์ มีเหตุผลมีความยุติธรรม มีความเมตตา กรุณา (14) จรรยาบรรณในวิชาชีพที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบและการรักษาความลับ มีความรับผิดชอบ มีความกตัญญู มีความเสียสละ มีความอดทน รักษาความลับขององค์กร (15) ด้านบุคลิกภาพในการแต่งกาย (16) ด้านบุคลิกภาพในการใช้วาจา (17) ด้านบุคลิกภาพทางอารมณ์ (18) ด้านบุคลิกภาพทางเจตคติ

(3) ความต้องการด้านบัญชีของผู้ประกอบการ/หน่วยงาน พบว่า ผู้ประกอบการหรือหน่วยงานมีความต้องการนักบัญชี ที่มีความรู้หลากหลาย เช่น นักบัญชีที่มีความรู้ด้านการบัญชีเพื่อการเกษตร การบัญชีรับเหมา ก่อสร้าง การบัญชีอุตสาหกรรมเฉพาะกิจการ การบัญชีเพื่องานอสังหาริมทรัพย์ การบัญชีสำหรับกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว การบัญชีธุรกิจร้านอาหาร การบัญชีธุรกิจออนไลน์ การบัญชีต้นทุน และการบัญชีภาษีอากร เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อหลักสูตรบัญชีบัณฑิต และคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF) ซึ่งเป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ความรู้ (2) ทักษะด้านปัญญา ทักษะด้านดิจิทัล การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะด้านการปฏิบัติ (3) จริยธรรม และ (4) ลักษณะบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ ศรีโพธิ์ และคณะ (2561) พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณภาพบัณฑิต ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านทักษะทางปัญญา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ สุทธชัย ชื่นจิตร อังวรารวงศ์ ปวีณา กองจันทร์ และวิษุฒดา เวชกุล (2562) พบว่า บัณฑิตปัจจุบันมีคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ควรมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ

สำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีมีความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัยในการการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีคุณสมบัติความต้องการของตลาดและสังคม ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถาบันการศึกษา เพื่อเป็นการสอดแทรกองค์ความรู้ใหม่ที่ช่วยหนุนเสริมให้บัณฑิตสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติในอนาคต ตลอดจนการมุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นคนดีมีน้ำใจ กล้าคิด กล้าทำ มีทักษะในการเป็นผู้นำ สามารถที่จะคิดวิเคราะห์พินิจพิจารณาในการแสวงหาหนทางในการดำเนินชีวิตเพื่อประกอบวิชาชีพ และยึดมั่นในความถูกต้อง โดยจะเน้นการเรียนการสอน ที่มีการพัฒนาให้บัณฑิตก้าวทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่และทันต่อเหตุการณ์ สถานการณ์บ้านเมือง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กรในยุคปัจจุบัน รวมทั้งการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณสมบัติตามความต้องการของตลาดแรงงาน เนื่องจากองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชนต่างก็พยายามที่จะแสวงหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่สามารถตอบสนองความพึงพอใจ

ของผู้ประกอบการ เพราะเป็นการสื่อความหมายของบุคลากรที่สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันได้ จัดให้อยู่ในกลุ่มของบุคลากรที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรเจริญเติบโตตามแนวทางและแผนงานที่องค์กรได้วางไว้ แต่ในทำนองเดียวกันหากพนักงานไม่สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ ก็ส่งผลต่อการอยู่รอดและความก้าวหน้าขององค์กรด้วยเช่นเดียวกัน ดังนั้น การคัดเลือกพนักงานเข้าสู่องค์กรนั้นจะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบในกระบวนการสรรหาและคัดเลือกพนักงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มบัณฑิตที่เพิ่งจะสำเร็จการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ ศรีโพธิ์ สุนทรี ชะชาตย์ และ อุษณียาภรณ์ จันทร (2561) พบว่า ลักษณะอันพึงประสงค์ของการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยพบว่า ด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง ด้านผู้สร้างสรรค์ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความแตกต่างกัน และผลการศึกษายังสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารทางการศึกษาพยาบาล ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการวางแผนปรับการจัดการกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ ศุภธัช และคณะ (2562) พบว่า บัณฑิตควรมีจิตสำนึก มีความรับผิดชอบต่อสังคมและตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ และความต้องการอันพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะบัณฑิตของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม สามารถวิเคราะห์ผลกระทบต่อวิชาชีพและองค์กร และความรู้ด้านบัญชีการเงิน บัญชีบริหาร และสารสนเทศทางการบัญชี และนักบัญชีที่ดีควรมีความรู้เรื่องอื่นนอกเหนือจากความรู้ด้านวิชาชีพ

นอกจากนี้ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาการบัญชี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ดำเนินการเปิดหลักสูตรใหม่ในปีการศึกษา 2567 เพื่อให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2565 โดยกระบวนการจัดทำหลักสูตรดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง ดังนั้นจากการสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตเพื่อนำมาใช้ประกอบการปรับปรุงหลักสูตร ผลลัพธ์ที่ได้จากการสำรวจสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนการวัดผลการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อีกด้วย ซึ่งส่งผลให้คุณภาพการศึกษาระดับปริญญาตรีของสาขาการบัญชีโดยรวมมีระดับที่สูงขึ้น ตลาดแรงงานได้รับบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อค้นพบจากการศึกษาเป็นองค์ความรู้ใหม่ในด้านการนำนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต
2. ผู้บริหารหลักสูตรนำผลที่ได้จากการสำรวจไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแผนการจัดทำหลักสูตรบัญชีบัณฑิตปี 2567

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งต่อไปควรมุ่งเน้นการทำการวิจัยที่สามารถพัฒนากระบวนการจัดทำหลักสูตรและสอดคล้องขั้นตอนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษา
2. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นเพิ่มเติมเพื่อสามารถตอบสนองความพึงพอใจของผู้ประกอบการของคุณลักษณะของบุคลากรที่สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันได้

บรรณานุกรม

- ปัทมาภรณ์ คงขุนทด ฉัตรทอง จารุพิสิฐไพบุลย์ นุชมาศ แก้วกุลทล นฤมล เปรมมาสวัสดิ์ และมยุรี พางาม (2563). **ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์ของพยาบาลจบใหม่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ปี การศึกษา 2561.** วารสารวิชาการสาธารณสุข ปีที่ 29 ฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2563): 1086-1094.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2565). **กฎกระทรวง มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565.** สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2565). **กฎกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565.**
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2565). **กฎกระทรวง มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565.**
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2565) “**กฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565**”
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2565). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ. (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF:HEd).**
- เสาวลักษณ์ ศรีโพธิ์ สุนทรี ชะชาตย์ และอุษณียาภรณ์ จันทร (2561). **คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี วารสารสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2564): 166-177.**
- ศิริลักษณ์ ศุทธชัย ชื่นจิตร อังวรารวงศ์ ปวีณา กองจันทร์ และวิชชุดา เวชกุล (2562). **คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา. การประชุมวิชาการระดับชาตินานาชาติด้านบริหารธุรกิจและการบัญชี (The International and National Conference on Business Administration and Accountancy: INCBAA) ขอนแก่น: 311-327.**